

Aktualitetsförklaring av Tranemo Kommuns översiktsplan

Innehållsförteckning

Aktualitetsförklaring av Tranemo Kommuns översiktsplan	1
1.1 Lagrum.....	3
2 Länsstyrelsens sammanfattande redogörelse.....	3
3 Nya förutsättningar.....	4
3.1 Tillägg till översiktsplanen.....	4
3.1.1 Vindkraft – Vindbruksplan.....	4
3.1.2 Naturvårdsplanen	4
3.1.3 Bevarande-, utvecklings- och LIS-plan för Torpa/Hofsnäs	4
3.1.4 Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-plan).....	5
4 Övriga nya förutsättningar	5
4.1 Vision och strategisk plan	5
4.1.1 Vår vision.....	5
4.1.2 Hållbarhetsperspektiven	6
4.3 Skola	7
4.4 Vård- och omsorg.....	7
4.5 Infrastruktur och kommunikationer.....	7
4.6 Centralort.....	7
4.7 Riktlinjer kring riksintressen för friluftsliv	7
4.8 Lokala miljömål	8
4.9 Klimat.....	8
4.10 Vatten	8
4.11 Bostadsförsörjningsplan	9
5 Ny Lagstiftning.....	10
6 Aktualitetsförklaring av översiktsplanen	10
6.1 Slutsats	10
7 Bilaga 1 – Yttrande från länsstyrelsen	11

1 Inledning

Aktualitetsförklaringen avser översiktsplanen för Tranemo Kommun 2009. Översiktsplanen antogs av kommunfullmäktige 25 oktober 2010. Därefter har följande tillägg tillkommit som ingår i aktualiseringen:

- Plan för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-plan) (2014)
- Vindbruksplan (2013)
- Naturvårdsplan (2016)
- Bevarande-, utvecklings- och LIS-plan av Torpa/Hofsnäs (2015)

Den 2016-06-20 beslutade kommunfullmäktige att ge uppdraget om aktualisering av översiktsplanen från 2009 till demokrati- och visionsberedningen. Tillsammans med tjänstemän har arbetet pågått från hösten 2016 till våren 2017. Beredningen har genomfört en vägledningsdebatt genom att skicka ut frågeställningar till partigrupperna för diskussion. Vägledningsdebatten ses delvis som ett underlag till viljeinriktningen i denna aktualisering.

Det pågår ett arbete med att fram en fördjupad översiktsplan för Länghem.

1.1 Lagrum

Enligt plan- och bygglagen 3 kap 1§ (PBL) ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Enligt 2–6§§ ska en översiktsplan ange inriktning för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön men även vara vägledande vid beslut angående användning av mark- och vattenområden. Det anges även vad som ska framgå och hur översiktsplanen ska utformas.

I 3 kap 27–28§§ i PBL nämns översiktsplanens aktualisering. Lagen säger att kommunfullmäktige minst en gång under mandatperioden ska pröva om översiktsplanen är aktuell och att länsstyrelsen minst en gång under mandatperioden ska redovisa sina synpunkter.

2 Länsstyrelsens sammanfattande redogörelse

Länsstyrelsen ska enligt 3 kap 28§ PBL ge en sammanfattande redogörelse över synpunkter som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Tranemo Kommun begärde 10 oktober 2016 en sådan redogörelse som sedan inkom den 13 december 2016.

Den samlade bedömningen som har lämnats är att de statliga och mellankommunala intressen som länsstyrelsen har särskilt ansvar för inte har sådan karaktär att de kräver omarbetning av hela den kommunomfattande översiktsplanen. Länsstyrelsen ser samtidigt

att det sedan 2010 skett förändringar som kommunen behöver förhålla sig till i den fysiska planeringen.

Det länsstyrelsen saknar i översiktsplanen är hur Tranemo Kommun avser att följa gällande miljö kvalitetsnormer eller hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program för en hållbar utveckling i kommunen. De efterfrågar även hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder.

3 Nya förutsättningar

3.1 Tillägg till översiktsplanen

3.1.1 Vindkraft – Vindbruksplan¹

2013-06-19 antog Kommunfullmäktige en vindbruksplan. Planens syfte är att förtydliga var i kommunen det kan vara lämpligt att etablera vindkraft.

3.1.2 Naturvårdsplanen²

2016-06-20 antog kommunfullmäktige en naturvårdsplan för kommunen.

Naturvårdsplanens ska vara ett underlag för fysisk planering, ställningstagande i enskilda ärenden angående förändringar i användandet av mark och vatten, underlag för skydd och vård av värdefulla naturområden, miljörevision och miljökonsekvensbeskrivningar, information till allmänheten och för att kunna söka bidrag från naturvårdsverket. Planen är även en del i kommunens arbete för att nå nationella, regionala och lokala miljömål.

3.1.3 Bevarande-, utvecklings- och LIS-plan för Torpa/Hofsnäs³

2015-10-26 antog kommunfullmäktige en handlingsplan för bevarande-, utvecklings- och LIS-plan för Torpa/Hofsnäs-området.

Ett förslag till bevarande-, utvecklings och LIS plan för Torpa/Hofsnäs var ett föremål för samråd och granskning under 2013–2014. Syftet med planen är att ta fram vissa riktlinjer och ramar för den framtida utvecklingen inom Torpa/Hofsnäs. Planen har tagits fram under löpande dialog med de närmaste berörda fastighetsägarna och brukarna på Torpa och Hofsnäs.

---

¹ Vindbruksplan KS/2007:234

² Naturvårdsplan KS/2013:1142

³ Bevarande-, utvecklings- och LIS-plan Torpa/Hofsnäs KS/2012:1221

3.1.4 Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-plan)⁴

Strandskyddet kom till på 1950-talet för att förhindra en överexploatering av stränderna och bevara allmänhetens tillgång till stränder och vatten för friluftsliv. Det utvidgades 1994 till att också skydda stränderna på grund av deras stora betydelse för den biologiska mångfalden. 2014 kom nya direktiv kring strandskyddsområden. Vilket medförde att vissa av våra vattendrag kom att få nya strandskydd.

Som en del av arbetet har kommunen sedan Översiktsplanen 2009 tagit fram tillägget, Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, LIS- plan.

4 Övriga nya förutsättningar

4.1 Vision och strategisk plan⁵

2015-05-09 antog kommunfullmäktige i Tranemo Kommun en vision och strategisk plan. Visionen visar riktningen för kommunens utveckling och är ett strategiskt, långsiktigt dokument som talar om kommunens färdriktning.

Den strategiska planen beskriver sex stycken högt prioriterade områden av betydelse för kommunens utveckling i ett flerårigt perspektiv.

4.1.1 Vår vision

"Lev livet på den gröna sidan"

"Tranemo kommun är vårt naturliga val av bostadsort. Här bor vi i en naturskön kommun i storstadens närhet. Här finns ett boende som passar alla – oavsett om man vill bo i en större ort eller på landsbygden och ibland sjö-nära.

Vi bor i ett samhälle som jobbar för att vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart och känner oss friska och trygga. Hos oss är mångkulturen en tillgång eftersom vårt samhälle är öppet och generöst.

Tranemo kommun har ett rikt förenings- och kulturliv. Kulturupplevelser är en viktig del av livet och fritiden är rik och varierad. Med stolthet lyfter vi fram våra kulturskatter och turistmål. Kommunen, föreningarna och näringslivet har utvecklat en nära samverkan där ideella krafter och goda idéer tas tillvara – på det området är Tranemo kommun bland de

---

⁴ LIS-plan KS/2012:297

⁵ Strategiska planen KS/2015:94

bästa i Sverige.

Välutbyggda kommunikationer skapar möjligheter för medborgare. Det är enkelt och stimulerande att driva företag i Tranemo kommun där entreprenörsandan medverkar till att skapa ett varierat näringsliv.

I Tranemo kommun känner du dig välkommen. Vi verkar för en stark känsla av samhörighet. Vi skapar mötesplatser som möjliggör inflytande och delaktighet i hela kommunen. Närheten till varandra bygger relationer för framtiden.”

4.1.2 Hållbarhetsperspektiven

För att nå en hållbar utveckling krävs ett helhetstänkande där ekonomiska, ekologiska och sociala aspekter vägs samman på ett balanserat sätt. Ekonomisk utveckling och social välfärd ska förenas med god miljö. Varje generations behov ska tillgodoses utan att äventyra kommande generationers möjligheter. Alla politiska beslut i kommunen och dess verksamheter ska genomsyras av ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet.

Förutom en ny vision och strategisk plan har det tagits flera politiska beslut som kan ändra förutsättningarna för användning av mark- och vatten och som påverkar kommunala verksamheter.

4.3 Skola⁶

2012-11-19 antog kommunfullmäktige i Tranemo Kommun en ny skolstruktur. Detta innebar bland annat att Ljungsarp och Ambjörnarps skolor avvecklades.

4.4 Vård- och omsorg⁷

2012-01-16 antog kommunfullmäktige i Tranemo Kommun en boendeplan för äldre. Boendeplanen är en plan för hur äldreboenden i Tranemo kommun kan utvecklas och förändras för att bättre möta framtidens behov utifrån ett brukarperspektiv.

4.5 Infrastruktur och kommunikationer

Västra Götalandsregionens avdelning för kollektivtrafik och infrastruktur har påbörjat ett arbete med nya stationslägen för järnvägstrafiken. Vår vilja är att det ska bli ytterligare tågstopp med tätare turer i kommunen. De orter som framförallt diskuteras är Länghem och Grimsås förutom Limmared som idag redan har tågstopp.

Fiber är under utbyggnad i kommunen.

4.6 Centralort

I översiktsplanen från 2009 menar vi att det ska arbetas för en stärkt centralort Limmared-Tranemo. Vägledningsdebatten resulterade i att viljeinriktningen inte är den samma som 2009 och stärkt centralort Limmared-Tranemo inte längre är aktuellt. Kommunens vision är idag stärkt centralort.

4.7 Riktlinjer kring riksintressen för friluftsliv⁸

Enligt regleringsbrevet från 2013 ska Länsstyrelsen lämna underlag till Naturvårdsverket med översiktliga bedömningar av nuvarande och eventuellt tillkommande områden som kan vara av riksintresse för friluftslivet. Länsstyrelserna ska lämna underlagen i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer.

---

⁶ Skolstrukturen i Tranemo Kommun KS/2017:827

⁷ Boendeplan för äldre KS/2011:197

⁸ Riksintresse för friluftsliv i Västra Götaland 2013:737

I länsstyrelsens yttrande som inkom 2013-10-22 fanns det två angivna områden som berörde kommunen, Komosse och Torpa/Hofsnäs.

2013-12-16 beslutade kommunstyrelsen efter utredning av länsstyrelsens förslag att ställa sig bakom förslaget om att Komosse blir ett nytt riksintresse. Däremot motsa kommunstyrelsen länsstyrelsens förslag om att utöka riksintresseområdet Torpa/Hofsnäs.

Naturvårdsverkets beslut om de nya riksintressena väntas juni 2017.

4.8 Lokala miljömål⁹

Sedan översiktsplanen 2009 har kommunen antagit lokala miljömål. 2013-09-09 antog kommunfullmäktige dessa mål. Handlingsplanen beskriver de prioriterade områdena: Gifrfri miljö, natur, vatten av god kvalitet, frisk luft samt god bebyggd miljö.

Ambitionen med de lokala miljömålen är att de ska kunna användas och förstås av alla, bidra till en samlad kunskap, utgöra en grund för arbete/samverkan med andra aktörer samt, inte minst, ge möjlighet till uppföljning och mätbarhet inom varje delområde. Vidare ska miljömålen skapa förutsättningar för kommunens samtliga medborgare att leva mer hållbart. Målen ska präglas av hänsyn till barnkonventionen. Barnkonventionen ska alltid beaktas i den strategiska samhällsplaneringen. Inget planeringsbeslut får fattas utan att målgruppen barn och unga har tillfrågats.

Beslutsunderlaget är grundat på att klimatmålet är kommunens övergripande mål. Löser vi inte klimatproblematiken så påverkas många av de andra målen. Dessutom har kommunen ytterligare områden där man vill vara i framkant. Det gäller kommunens vatten, natur, gifrfri miljö och god bebyggd miljö.

4.9 Klimat

Vid vägledningsdebatten framkom det att klimat och klimatförändring är något som ständigt bör beaktas i det fortsatta arbetet och utvecklingen. Det bör vara aktivt tema i den fortsatta samhällsplaneringen vid användning av mark- och vatten.

4.10 Vatten

Det finns idag fler miljömål som berör vatten; Levande sjöar och vattendrag, hav i balans, grundvatten av god kvalitet samt levande kust och skärgård.

God ekologisk och kemisk status är två av de preciseringar som finns under miljömålet "levande sjöar och vattendrag". Ingen samhällsplanering får ske så att det sker en negativ påverkan på den ekologiska eller kemiska statusen.

---

⁹ Lokala miljömål KS/2013:29

Tidigare var Tranemo kommun en aktiv del av vattenråden, nu har vi mer passivt deltagande då ingen tjänsteman längre jobbar med vattenfrågorna. Arbetet med att fastställa kommunens vattenskyddsområden fortgår.

Vi ser att det saknas ett styrdokument för vatten i kommunen. Vi efterfrågar en blå-plan vilket är ett handlingsprogram som syftar till att tydliggöra kommunens arbete för att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för vatten nås men även vilken utveckling som önskas. Denna handlingsplan bör vara ett tillägg till kommunens översiktsplan.

4.11 Bostadsförsörjningsplan ¹⁰

2017-05-08 antog kommunfullmäktige en bostadsförsörjningsplan.

Bostadsförsörjningsplanen syftar till att underlätta kommande beslut om investeringar, budgetstrategier och andra nödvändiga beslut för att samordna kommunens fysiska utveckling och befolkningstillväxt i enlighet med översiktsplanens inriktning. Riktlinjerna i bostadsförsörjningsplanen anger inriktningen för Tranemo kommuns bostadsförsörjning och ställningstagande för att uppnå målen.

---

¹⁰ Bostadsförsörjningsplan KS/2016:684

5 Ny Lagstiftning

Sedan vår ÖP 2009 antogs har plan och bygglagen förändrats, senast 2016. Förändringarna gäller inte processen om översiktsplan men påverkar naturligtvis möjligheterna genom detaljplaner. Bland annat infördes regler om Attefalls-hus och tillbyggnader. I samma lagändring bygglovsbefriades vissa om och tillbyggnader.

2015 infördes också en ny lag om markanvisning som påverkar hur kommunen kan tilldela exploatörer fastigheter.

Den 2 januari 2015 skedde ändringar i miljöbalken och plan- och bygglagen (SFS 2014:902 och SFS 2014:901). Ändringarna berodde på att det fanns behov av ett mer samordnat regelverk när det gäller buller och en mer samordnad tillämpning av Plan- och Bygglagen och Miljöbalken. Avsikten är att tillämpningen ska bli mer tydlig och förutsägbar samt att skapa förutsättningar för ett ökat bostadsbyggande i bullerutsatta områden utan att riskera påverkan på människors hälsa.

6 Aktualitetsförklaring av översiktsplanen

Vid en samlad bedömning föreslås att översiktsplanen från 2009 ska anses vara aktuell. De förändringar som skett är inte så stora att planen som helhet blivit inaktuell.

Det saknas en planering för vatten och Tranemo Kommun bör därför ta fram en handlingsplan för detta. Anpassningar till klimatförändring har blivit mer angelägna sedan planen antogs och bör finnas med i samhällsplaneringen.

Övriga avvikelser är av sådan art, att dessa noteras och integreras i nästkommande översiktsplan. Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan bör inledas under nästa mandatperiod.

6.1 Slutsats

- Översiktsplanen för Tranemo Kommun kan förklaras aktuell.
- Tranemo Kommun bör ta fram en handlingsplan för vatten.

7 Bilaga 1 – Yttrande från länsstyrelsen

(Se bilaga 1)